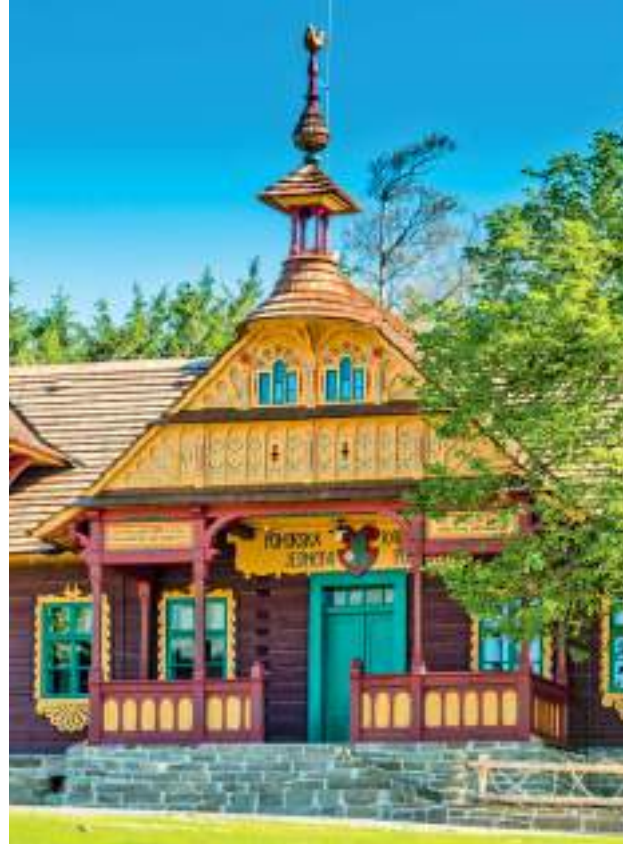

Národní muzeum v přírodě | Valašské muzeum v přírodě

Historie

Jednou z dominant Pustevn je komplex staveb slovenského architekta Dušana Samuela Jurkoviče a stavitele Michala Urbánka – Libušín a Maměnka. Obě dřevěné stavby byly postaveny ve slohu lidové secese a vznikly z iniciativy turistického spolku Pohorská jednota Radhošť, který v rámci své činnosti mimo jiné zřizoval síť horských hotelů a ubytoven. Maměnka byla původně společnou

noclehárnou s třiceti lůžky. Jídelna Libušín, pojmenovaná k počtě české kněžny Libuše, byla určena až dvěma stovkám hostů. Obě stavby byly vystavěny v letech 1897–1899.

V roce 1960 prošel Libušín i Maměnka velkou rekonstrukcí, jejímž výstupem bylo mimo jiné zjednodušení barev a nahrazení původní al secco výmalby kolorovanými sgrafity. V roce 1995 se vlastníkem Jurkovičových objektů na Pustevnách stal stát s právem hospodaření pro Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a objekty byly tehdy prohlášeny Národní kulturní památkou.

V roce 1996 začalo Valašské muzeum v přírodě s rekonstrukcí Libušína, jehož slavnostní znovuotevření proběhlo na konci roku 1999. Záhy po otevření Libušína začalo muzeum s rekonstrukcí Maměnky, která byla zrestaurována jako ubytovací zařízení s 11 pokoji. Maměnka byla zpřístupněna veřejnosti na konci roku 2003.

Požár a následná rekonstrukce Libušína

V noci 3. 3. 2014 vypukl v Libušíně požár, který způsobil poškození objektu ve velkém rozsahu. Shořela celá pravá strana, tzv. Jídelna, která byla vyzdobena kolorovanými sgrafity s motivy valašských a slovenských pověstí dle návrhů Mikoláše Alše. Ihned po požáru bylo rozhodnuto, že obnova Libušína bude formou tzv. vědecké rekonstrukce, kdy z hlediska tvarové autenticity je podoba obnoveného objektu zasazena do roku 1925. Jde tedy o ztvárnění původního vzhledu Libušína za použití tradičních materiálů a starých technologických postupů. Ručně opracován je také veškerý nábytek. Dnešní barevné řešení a výmalby exteriéru i interiéru Libušína jsou díky vědecké rekonstrukci po požáru ztvárněny v autentické podobě z let 1897–1899.

Libušín současný

Dnešní Libušín tvoří původní útulna Pústevná (1891) a Jídelna (1897–1899), propojené krčkem, a tzv. Parmova přístavba s kuchyní (1924–1925). Nejkrásnější částí Libušína je samotná Jídelna. V závěru 19. století Dušan S. Jurkovič dohlížel na průběh prací a na některých se sám podílel. Jeho úmyslem bylo vybudovat Jídelnu ve tvaru kříže, jako u valašských dřevěných kostelů. Z důvodu nedostatku místa musel jedno rameno kříže useknout.

V čele je tzv. apsida – půlkruhová stavba, ve které v kostele stojí oltář. Dále je Jídelna tvořena středovou částí, tzv. věží. Vznosně působí skleněný kazetový strop povynutý nosníky v centrální části místnosti do výše, jako by připomínal kupoli. Díky rekonstrukci z let 2014–2020 poprvé vidíme strop v té podobě, jak vypadal v původní Jurkovičově realizaci. Navrácen byl dřívě zabedněný skleněný strop – tedy malované mléčné sklo. Ze stropu visí tři lustry podle Jurkovičova návrhu z roku 1899. Oproti původnímu pojetí doplňuje apsиду nový lustr vyrobený dle Jurkovičova nezrealizovaného návrhu.

Národní muzeum v přírodě sdružuje čtyři instituce – dvě na Moravě a dvě v Čechách. Jejich posláním je dokumentovat, ochraňovat a uchovávat více než dvě stě let historie lidového stavitelství a přibližovat způsob života na venkově. Každá z nich odráží kulturu jiného regionu a je proto jedinečná.

Poznejte příběhy obyčejných lidí na pozadí každodenních událostí i velkých dějin. Srovnajte jejich život s tím svým a objevujte spolu s námi odkaz našich předků. Není jen dávnou historií. Může nám přinést zajímavé poučení a inspiraci i pro dnešek.

Národní
muzeum
v přírodě

Muzeum
v přírodě
Zubrnice

Muzeum
v přírodě
Vysočina

Hanácké
muzeum
v přírodě

Valašské muzeum v přírodě

Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

tel.: +420 571 757 111

e-mail: muzeum@nmvp.cz

www.nmvp.cz

Vydalo © Národní muzeum v přírodě, příspěvková organizace
Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm 2020
Text: Mgr. Tomáš Gross

Výmalba Libušína

Výmalba interiéru probíhala dle původních návrhů Mikoláše Alše. Na omítkách je použita tzv. al secco malba, tedy malba do suchých omítek kaseinovou temperou.

Figurální malby v apsidě zpodobňují čtyři postavy – Starý Slovan, sv. Václav, Bůh Radevast a Bača se stádem, orámované rostlinnými motivy.

Na stěnách Jídelny je vypsána řada přísloví, uprostřed dominují valašští zbojníci Ondráš a Juráš, portáš Stavinoha a Jánošík. Výzdobu doplňují holubice s vějířovitými křídly, které svou zdobností připomínají paví ocas.

Vstupní stěnu zdobí hodiny vyrobené podle návrhu Dušana Jurkoviče a úryvek z básně Jana Kollára Slávy dcera. Na bočních stěnách jsou zobrazena stará valašská řemesla – bednářství, hudba, sedmikvítek – symbol Pohorské jednoty Radhošť, zemědělství, dřevorubectví, lovectví, zpracování železa (kovářství), zpracování dřeva (tesářství), pastevectví, textilní techniky (tkalcovství).

Nábytek je v souladu se zmíněnou vědeckou rekonstrukcí ručně vyráběný, v Jídelně dle původního návrhu modrý, v Parmově přístavbě přírodně hnědý.

Maměnka

Hotel nese ve valašském nářečí „jméno“ maminky. Byl stavěn jako lidová útulna pro turisty na Pustevnách. Třípodlažní celodřevěná stavba s částečným podsklepením slouží jako ubytovací zařízení hotelového typu s bezbariérovým vstupem a 11 pokoji vždy se samostatným sociálním zařízením. Ve třetím podlaží je místnost s kuchyňskou linkou sloužící jako snídárna, ze které je možný vstup na venkovní nadstřešenou terasu. Pokoje jsou ve čtyřbarevném pojednání a původními tónováním – zelená, červená, žlutá a modrá s původními motivy na stěnách. Vybavení pokojů tvoří kopie původního nábytku, jehož prvky jsou zachovány v depozitářích muzea. Podlahy zdobí ručně tkané koberce. Dekorativní doplňky jako osvětlovací tělesa, keramika, ubrusy, závěsy nebo povlečení jsou provedeny dle původních vzorů. Kopie obrazů jsou použity z depozitářů muzea.

Národní
muzeum
v přírodě

Valašské
muzeum
v přírodě

Libušín a Maměnka

Pustevny